

Werk

Titel: D. Jo. Frid. Blumenbachii Institutiones Physiologicae.

Autor: Blumenbach, Johann Friedrich

Verlag: Dieterich

Ort: Gottingae

Jahr: 1821

Kollektion: Blumenbachiana

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN659038048

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN659038048>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=659038048>

LOG Id: LOG_0028

LOG Titel: Sectio XXII. De Masticatione et Deglutitione

LOG Typ: chapter

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain these Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

SECTIO XXII.

DE

MASTICATIONE

ET

DEGLUTITIONE.

§. 338.

Masticationi solidioris victus infervit maxime inferior maxilla, aequae ac superior triplicis generis dentibus munita.

Incisoribus nempe, qui plerisque*) hominibus scalpriformes sunt, ut demor-

*) Plerisque inquam; nam ut singularium hominum exempla taceam, quibus subinde incisores obtusos esse videmus, id notasse liceat, me in pluribus mumiarum craniis dentes istos primores crassa et obtusa corona praeditos vidisse. Et cum eadem crania, quae huiusmodi memorabilem varietatem prae se ferebant, quod ad universam figuram et habitum singulari isti et fallere nescine antiquissimae Aegyptiorum physiognomiae egregie responderent, quam in idolis, sarcophagis, et statuis veteris Aegypti cernere licet, probabile sane videri posset,

dendo frustra inserviant, et in inferiore maxilla erecti (non ut in reliquis animalibus mammalibus dentatis plus minusve versus horizontem inclinati,) quod quidem ad principes humani corporis characteres distinctivos refero.

Caninis robustis conicis, quibus duriora diffingimus, et qui in homine neque exserti neque a vicinis distantes, sed aequali serie iisdem approximati sunt.

Molaribus denique variae magnitudinis ad conterendum aptis, et in homine apicibus singulariter obtuse gibbis, ab illis aliorum mammalium evidentissime differentibus, instructis.

fuisse eam peculiarem dentium formam (situe ex victus ratione aliave eiusmodi causa orta) antiquissimis Aegyptiis propriam, ita ut gentilitiae notae, fortasse etiam characteris loco haberi possit, quo vetustissimas et maxime genuinas mumias a similibus serioris aevi funeribus medicatis, distinguere liceat. — Pluribus de his egi in *philosophical Transactions* a. 1794. P. II. pag. 184.

§. 339.

Iungitur autem mandibula reliquo capiti articulo memorabili, qui medium inter arthrodiam et ginglymum tenet; et meniscis praeterea duobus cartilagineis instructus cum sufficiente robore ac firmitate summam quaquaversum obsequiosam mobilitatem conciliat.

Deorsum itaque eam maxillam agit, dum os aperimus, maxime quidem biverter, quem tamen nonnihil iuvare videntur geniohyoidei et mylohyoidei.

Reducunt eandem dum morsu aliquid abscindimus. et ingenti quidem vi constringuntur dum dura frangimus, masseteres praesertim et temporales.

In latera movent eandem cum mandimus pterygoidei interni et externi.

Posteriores etiam antrorsum eam ducere valent.

§. 340.

Retinentur et diriguntur et subiguntur dentibus mandenda, buccinatore et flexilima ac mutabilis formae lingua (§. 235.).

§. 341.

Simul autem dum manducamus emulgetur quasi *saliva* *), quae latex est spumofus, plurima constans aqua albuminosae materiei portioni nupta, parca scatens terra calcarea phosphorata (quae tartarodentium et salivalibus calculis ortum praebet), perpetua linguae assuetudine insipidus etsi salis microcosmici, muriatici, quin et passim acidi oxalici paululum continet; antisepticus **), et egregie resolvens.

§. 342.

Fontes eius triplicis ordinis glandulae sunt conglomeratae, quibus latera et interiora mandibulae obsidentur.

Maximae earum, *parotides* ***), salivam suam Stenoniani †) ductus ope pone dentem molarem medium superiorem excernunt.

*) J. BARTH. SIEBOLD *historia systematis salivalis* Jen. 1797. 4.

***) PRINGLE *on the diseases of the army*. Append. pag. XLVIII. L. LXI. sq. edit. Lond. 1765. 4.

***) V. DE COURCELLES *icones musculorum capitis* tab. I. g. h.

†) STENONIS *observationes anatomicae* p. 20.

Quam *submaxillares* *) suppeditant, ea per Whartonianos **) ductus effluit.

Minimarum denique, *sublingualium* ***), per numerosos ductus Rivinianos †).

§. 343.

Augetur salivae excretio, cuius ex Nuckii arbitraria quidem sententia ††) ad integram usque libram intra duodecim horas secerni vulgo putant, tum stimulo, tum mechanica pressione et quasi emulsione.

Hac scil. (cui parotidum praesertim situs ad mandibulae articulum favet), ubi duriora manducamus, quae affluente isto latice opportune molliuntur.

Illo vero aut revera praesente, dum nempe acriora ingerimus, quae ipso isto affluxu opportune diluuntur; aut etiam

*) DE COURCELLES l. c. tab. II. t. t.

**) WHARTONIS *adenographia* p. 120.

***) DE COURCELLES tab. V. g. g. g.

†) RIVINUS *de dyspepsia* Lips. 1678. 4.

AUG. FR. WALTHER *de lingua humana* ib. 1724. 4.

††) NUCKII *siatographia* p. 29 sq.

phantasiae ope excitato (§. 288.): quo et salivae affluxus pertinet, qui avidiorem cibi appetentiam sequitur.

§. 344.

Miscetur autem praeterea salivae, tum mucus ex labialibus et genalibus glandulis oriundus *), et qui linguam obducit, tum roscida aquula quam molles oris partes transfudant.

§. 345.

Et hacce quidem salivali inquilinorum humorum mixtura quae ingestio frusto masticationis ope affunditur, id ipsum non solum magis magisque in pultaceum et commode deglutiendum vertitur bolum, sed et simul iam ad ulteriorem digestionem et assimilationem praeparatur.

§. 346.

Ipse vero deglutitionis mechanismus **) etsi maxime compositus videatur et re-

*) DE COURCELLES l. c. tab. IV. e e. e.

**) FR. BERN. ALBINUS *de deglutitione*. LB. 1740. 4.

P. J. SANDIFORT *deglutitionis mechanismus*.

Lugd. Batav. 1805. 4.

vera longe plurimarum diversi generis partium coniunctis viribus peragatur, in univcrsum tamen eo redit, ut primo lingua versus propriam radicem retracta ideoque intumescens et quasi rigescens, dorso suo excavato bolum excipiat, unde in faucium isthmum devolutus ab ampliatio et ipsi quodammodo occurrente pharyngis infundibulo non sine singulari et violentiore nixu arripiatur, et dehinc tripartiti musculi constrictoris *) ope in oesophagum depellatur; quae vero omnia citissime se excipiunt et brevissimis absoluntur.

§. 347.

Pandendae autem huicce viae, securaeque eidem reddendae, variis natura prospexit adminiculis **).

*) EUSTACHII tab. XLII. fig. 4. 6.

SANTORINI tab. posthum. VI. fig. 1.

B. S. ALBINI tab. musculor. XII. fig. 23. 24.

**) J. C. ROSENMÜLLER *icones chirurgico-anatomicae* Fasc. I. Vinar. 1805. fol.

Et linguae quidem in eo negotio magni momenti motum moderatur os hyoideum.

Ne autem quidquam ingestorum aberrans quasi choanas ingrediatur, palato molli *) cautum est, quod aequae ac dependens ab eius arcuato laqueari uvula (cuius genuinus usus nondum satis patere videtur), peculiaribus musculis tenditur et istos recessus claudit **).

Glottidem vero ipsa tuetur lingua, cum larynx eodem momento quo deglutire conamur, sursum et antrorsum tractus abscondatur quasi sub retracta linguae radice, ipsique apprimatur, ita ut glottis insuper arctata et epiglottide sua munita ab heterogeneorum illapsu tutissime tecta servetur.

*) LITRE in *Mém. de l'ac. des sc. de Paris.* a. 1718. tab. XV.

***) SANTORINI *tab. posthum.* IV - VI. fig. 2. - et VII. B. S. ALBINI *tab. muscutor.* XII. fig. 11. 27. 28.

§. 348.

Iuvat denique etiam deglutitionem mucii magna vis, quo universa ea via lubricatur, quemque praeter linguales fontes, alias dictos (§. 237.), maxime tonsillarum numerosi sinus *), tum et ipsius pharyngis innumerae cryptae muciparae praebent.

§. 349.

Ipse vero *oesophagus*, quem deglutienda antequam in ventriculum pertinere possunt ultro transire debent, carnosus canalis est, angustius quidem et valde robustus, simul autem obsequiosus et dilatabilis et maxime sensibilis, tunicisque constans, si a longe diversa earum crassitie discesseris, reliqui alimentaris tubi tunicis, haud dissimilibus **).

*) B. S. ALBINI *annotat. acad.* L. III. tab. III. fig. 1. n.

***) V. MATTH. VAN GEUNS in *Verhandelingen van de Maatschappys te Haarlem* T. XI. p. 9 sq.

JAN. BLEUJAND *observ. de structura oesophagi.* LB. 1785. 4.

Exteriore nempe musculosa, fibris contexta tam longitudinalibus quam transversis falcatis.

Media nervea, laxa, utrinque in laxiorem adhuc abiens cellulofam, cuius ope tam praecedenti quam subsequenti membranae nequitur.

Intima denique, ut universus tubus alimentarius epithelio cuticulae analogo tecta (§. 176.) et muco glaberrimo lubricata.

§. 350.

Ita ergo agit hicce canalis, ut advenientem haustum aut bolum excipiat quidem, mox autem super eodem se confringat eundemque inferiora versus ultro propellat, et si bolus est, quasi infarciat usque tum diaphragma superaverit, et ita denique in ipsum ventriculi cavum delabatur.